

UITREIKING PRIJS MAGDA DIERENDONCK

2023

INHOUD

01	Welkom	4
02	Programma uitreiking	5
03	Overzicht inzendingen 2022-2023	6
04	Abstracts laureaten	8
05	Juryleden	12

01 WELKOM

Beste collega of sympathisant,

Dit jaar organiseert de Directie Verpleging van het Universitair Ziekenhuis Gent de 17de editie van de Prijs Magda Dierendonck. De prijs is een eerbetoon aan het voormalig Departementshoofd Verpleging van het UZ Gent. Magda Dierendonck drukte tussen 1986 en 2005 haar stempel op de evolutie van de verpleegkunde in het UZ Gent.

Onderzoek en innovatie zijn belangrijke strategische doelstellingen van het UZ Gent. De verpleegkunde kent ondertussen enkele decennia van onderzoek en wetenschap. De prijs Magda Dierendonck wil verplegingswetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen verder stimuleren en bekronen.

De bekroonde onderzoeken zijn dan ook een meerwaarde voor de verpleegkundige en vroedkundige praktijk. Ze richten zich op de eerstelijnszorg, de ziekenhuiszorg, de residentiële ouderenzorg en de welzijnszorg. De inzendingen kunnen praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek, implementatieonderzoek, academisch onderzoek, bachelorproeven, masterproeven, doctoraatsonderzoeken enz. zijn, altijd met een focus op de verpleegkundige en vroedkundige praktijk. Het onderzoek werd gevoerd door een verpleegkundige, een vroedvrouw of een team van verpleegkundigen of vroedkundigen, waar wenselijk in samenwerking met onderzoekers uit andere disciplines.

Dit jaar reiken we vier prijzen uit. Dit respectievelijk ter waarde van 10 000 euro voor de 1ste laureaat, 7 500 euro voor de 2de laureaat en 2 500 euro voor de gedeelde 3de laureaten. We verwachten dat de helft van dit bedrag naar het volledig onderzoeksteam gaat, ter ondersteuning van nieuw onderzoek.

In dit boekje vindt u het programma van de avond, een overzicht van alle inzendingen 2022-2023, de abstracts van de vier laureaten en de lijst van juryleden.

We wensen jullie een inspirerende avond.

Met vriendelijke groeten,

Prof. dr. Rik Verhaeghe – Directeur Verpleging

Prof. dr. Eric Mortier – Gedelegeerd bestuurder

02 PROGRAMMA UITREIKING

17.45 uur	Onthaal
18 uur	Verwelkoming en bekendmaking van de laureaten
18.15 uur	Korte voorstelling Verpleegkundig Expertisecentrum
18.30 uur	Eerste laureaat: 'Evaluatie van het multi-componente transitieprogramma "Transitie met een Hart" voor adolescenten met een aangeboren hartaandoening', een kwantitatief onderzoek – Michele De Hosson
18.45 uur	Tweede laureaat: 'Het meten van nurse-sensitive patient outcomes: effecten van verpleegkundige-patiënt-interacties door de ogen van de patiënt in psychiatrische ziekenhuizen', een kwantitatief onderzoek – Karel Desmet
19 uur	Derde laureaat – gedeelde plaats: 'Percepties en noden rond levenseinde bij patiënten met Amyotrofische Laterale Sclerose (ALS)', een kwalitatief onderzoek – Fouke Ombelet
19.15 uur	Derde laureaat – gedeelde plaats: 'De interpersoonlijke zorgrelatie op niet-geriatrie afdelingen in ziekenhuizen: concepten, dynamieken en evaluatie vanuit het perspectief van de oudere gehospitaliseerde patiënt', een mixed methods-onderzoek – Melissa Riviere
19.30 uur	Receptie
20.30 uur	Voorziene einde

03 OVERZICHT INZENDINGEN 2022-2023

Eerste laureaat

Inzender: Michele De Hosson

Titel: Evaluatie van het multi-componente transitieprogramma "Transitie met een Hart" voor adolescenten met een aangeboren hartaandoening

Uit/door: UZ Gent

Methodologie: Kwantitatief onderzoek

Tweede laureaat

Inzender: Karel Desmet

Titel: Het meten van nurse-sensitive patient outcomes: effecten van verpleegkundige-patiënt-interacties door de ogen van de patiënt in psychiatrische ziekenhuizen

Uit/door: UGent

Methodologie: Kwantitatief onderzoek

Derde laureaten

Inzender: Fouke Ombelet

Titel: Percepties en noden rond levenseinde bij patiënten met Amyotrofische Laterale Sclerose (ALS)

Uit/door: KU Leuven

Methodologie: Kwalitatief onderzoek

Inzender: Melissa Riviere

Titel: De interpersoonlijke zorgrelatie op niet-geriatrische afdelingen in ziekenhuizen: concepten, dynamieken en evaluatie vanuit het perspectief van de oudere gehospitaliseerde patiënt

Uit/door: AZ Delta (UGent)

Methodologie: Mixed methods-onderzoek

Andere inzendingen

Inzender: Emma De Meester

Titel: De patiëntenkamer van de toekomst: een beschrijvend onderzoek naar de voorkeuren van patiënten en personeel

Uit/door: UZ Gent

Methodologie: Mixed methods-onderzoek

Inzender: Thomas Dhondt

Titel: Welke succesfactoren liggen volgens hoofdverpleegkundigen aan de basis om patiënten te laten participeren tijdens een multidisciplinaire teamvergadering in een psychiatrisch ziekenhuis? Een kwalitatieve studie.

Uit/door: UGent, PZ Kliniek Sint-Jozef Pittem

Methodologie: Kwalitatief onderzoek

Inzender: Bo Madoc | Sara Somers

Titel: Uniforme communicatie door verpleegkundigen en vroedvrouwen bij aanvang van een ivf-behandeling (UNCOVeR)

Uit/door: UZ Gent

Methodologie: Kwantitatief onderzoek

Inzender: Eva Pape

Titel: Stoma of niet? Ontwikkeling, implementatie en evaluatie van een beslishulp voor endeldarmkankerchirurgie

Uit/door: UZ Gent

Methodologie: Mixed methods-onderzoek

Inzender: Gwen Pollaris

Titel: Europese Delphi studie: Faciliteren van het Reverse Triage selectieproces in rampomstandigheden en crowding

Uit/door: KU Leuven

Methodologie: Kwantitatief onderzoek

Inzender: Leen Roobaert

Titel: Praktijkondersteuning in Wijkgezondheidscentrum Nieuw Gent: Opvolging van patiënten door een verpleegkundige in plaats van de huisarts voor een chronische aandoening

Uit/door: WGC Nieuw Gent en HoGent

Methodologie: Mixed methods-onderzoek

Inzender: Bastiaan Van Grootven

Titel: De implementatie van telemonitoring bij patiënten met COVID-19: ervaringen van patiënten en hulpverleners

Uit/door: KU Leuven

Methodologie: Kwalitatief onderzoek

Inzender: Yaël Vanharen

Titel: [Opvolging van VKF-patiënten post-ablatie door een verpleegkundig specialist](#)

Uit/door: I.o.v. Universiteit Antwerpen - ZNA Middelheim

Methodologie: Kwantitatief onderzoek

Inzender: Lien Vanhoecke

Titel: [De effectiviteit van telefonische verpleegkundige consultaties na een CVA of TIA: een gerandomiseerde, gecontroleerde studie](#)

Uit/door: UZ Gent

Methodologie: Kwantitatief onderzoek

Inzender: Stijn Watson

Titel: [Welk effect heeft functiedifferentiatie op de kwaliteit van zorgverlening op een internistische afdeling van een algemeen ziekenhuis?](#)

Uit/door: AZ Maria Middelaers

Methodologie: Kwantitatief onderzoek

04 ABSTRACTS LAUREATEN

Eerste laureaat: Michele de Hosson

Titel van het onderzoek: Evaluatie van het multi-componente transitieprogramma "Transitie met een Hart" voor adolescenten met een aangeboren hartaandoening

- ▲ **Auteursgegevens:** Michele de Hosson
- ▲ **Promotor:** Julie De Backer
- ▲ **Copromotor:** Eva Goossens
- ▲ **Coauteur:** Katya De Grootte

Abstract

Inleiding

Het waarborgen van levenslange medische follow-up bij adolescenten met een aangeboren hartaandoening (AHA) vereist grondige begeleiding tijdens de overgang van kinder- naar volwassenzorg. Transitieprogramma's (TP) worden hiervoor aanbevolen ondanks beperkt bewijs. De afdelingen Kindercardiologie en Volwassen Congenitale Cardiologie (UZ Gent) ontwikkelden het multi-componente TP "Transitie met een Hart" (TMEH) inclusief kennisbevordering, zelf-managementtraining, gezamenlijk transfermoment en begeleiding van een transitiecoördinator. Deze studie evalueert de effectiviteit van TMEH op ziekte-gerelateerde kennis, kwaliteit van leven en transitie-ervaringen.

Methode

Een pre-posttest design met controlegroep (alleen post-test) en consecutieve steekproefmethode werd toegepast. Inclusiecriteria waren (1) adolescenten met matig tot ernstig complexe AHA, (2) zonder verstandelijke beperking, en (3) ≥ 12 jaar, evenals hun ouders (alleen transitie-ervaring in post-test). Na weging werden vergelijkende analyses uitgevoerd. Een multivariabele regressieanalyse onderzocht de determinanten van de uitkomsten.

Resultaat

In totaal werden 28 adolescenten en 25 ouders opgenomen in de interventiegroep en 53 adolescenten en 18 ouders in de controlegroep. Kennis nam significant toe in de interventiegroep ($p < 0,01$) en was positief geassocieerd aan TMEH-deelname. Ook de transitie-ervaringen van adolescenten bleken positief geassocieerd aan TMEH-deelname.

Discussie

De implementatie van TMEH verbeterde de kennis en transitie-ervaringen van adolescenten aanzienlijk en kunnen hen ondersteunen bij een succesvolle overgang naar volwassen zorg.

Tweede laureaat: Karel Desmet

Titel van het onderzoek: Het meten van nurse-sensitive patient outcomes: effecten van verpleegkundige-patiënt interacties door de ogen van de patiënt in psychiatrische ziekenhuizen

- ▲ **Auteursgegevens:** Karel Desmet
- ▲ **Promotor:** Sofie Verhaeghe
- ▲ **Copromotor:** Piet Bracke
- ▲ **Copromotor:** Ann Van Hecke
- ▲ **Coauteur 1:** Eddy Deproost
- ▲ **Coauteur 2:** Peter Goossens
- ▲ **Coauteur 3:** Dimitri Beeckman
- ▲ **Coauteur 4:** Veerle Duprez
- ▲ **Coauteur 5:** Lise-Marie Kinnaer
- ▲ **Coauteur 6:** Joeri Vandewalle
- ▲ **Coauteur 7:** Lieke Vercruysse

Abstract

Inleiding

Het meten van patiënten uitkomsten kunnen een meerwaarde bieden bij het aantonen van effectiviteit in een evidence-based geestelijke gezondheidszorg. Het meten van nurse-sensitive patient outcomes (NSPOs) via gevalideerde schalen biedt onderbouwing om verpleegkundige interventies te koppelen aan patiënt-gerapporteerde uitkomsten.

Methodie

(1) De 'Mental Health Nurse-Sensitive Patient Outcome-scale' (MH-NURSE-POS) werd ontwikkeld en gevalideerd. (2) Patiënten in diverse psychiatrische ziekenhuizen vulden de MH-NURSE-POS in, om NSPOs te meten gelinkt aan de interacties met hun meeste betekenisvolle verpleegkundige. (3) Er werd onderzocht hoe NSPOs van de verpleegkundige-patiënt relatie gemeten met de MH-NURSE-POS beïnvloed werden door patiëntkenmerken en patient-reported experience measures (PREMs).

Resultaat

(1) De finale MH-NURSE-POS resulteerde in een 6-punt Likert-schaal van 21 NSPOs in vier domeinen: 'groei', 'expressie', 'controle' en 'motivatie'. (2) Matige tot goede NSPOs van de meest betekenisvolle verpleegkundige-patiënt relatie werden gemeten door de MH-NURSE-POS. (3) Vrouwelijke patiënten, verpleegkundige beschikbaarheid indien nodig, contact met en stimulatie door de verpleegkundigen waren geassocieerd met hogere NSPOs.

Discussie

De studieresultaten creëren unieke meetbare en zichtbare uitkomsten van NSPOs die de bestaande kennis over de rol en bijdrage van de psychiatrisch verpleegkundige als klinisch behandelaar verrijkt. Onze resultaten bieden handvaten om de communicatie tussen patiënten en verpleegkundigen te faciliteren.

Derde laureaat: Fouke Ombelet

Titel van het onderzoek: Percepties en noden rond levenseinde bij patiënten met Amyotrofische Laterale Sclerose (ALS)

- ▲ **Auteursgegevens:** Fouke Ombelet
- ▲ **Promotor:** Philip Van Damme
- ▲ **Coauteur 1:** Joke De Vocht
- ▲ **Coauteur 2:** Mathilde Beheydt
- ▲ **Coauteur 3:** Thomas Geernaert

Abstract

Inleiding

Amyotrofische Laterale Sclerose (ALS) is een progressieve, fatale, neurodegeneratieve aandoening waarbij de motor neuronen in de hersenen en het ruggenmerg aangetast raken, waardoor spierzwakte optreedt. Respiratoir falen, door het verzwakken van de ademhalingspijpen, is de meest voorkomende doodsoorzaak, en beperkt de levensverwachting tot 2-5 jaar. Om een structureel en

optimaal kader voor palliatieve zorg te voorzien is het noodzakelijk om de noden en wensen van deze patiënten grondig te begrijpen.

Methode

Voor deze kwalitatieve studie werden 16 patiënten geïnterviewd over hun percepties en noden aangaande levenseinde. Data-analyse werd uitgevoerd aan de hand van thematische analyse.

Resultaat

Zeven thema's doken op: Gevoelens van angst, verdriet en machteloosheid; nood naar leven in het moment; focus op praktisch regelen van het overlijden; sterke invloed van de naasten; noden rond palliatieve opvolging; moeilijkheden met afgrenzing van het leven en waardig sterven; en tenslotte een tekort aan kennis rond het ziekteproces en palliatieve opties.

Discussie

Gesprekken rond levenseinde en palliatieve begeleiding zijn momenteel ontoereikend en kunnen met deze resultaten beter afgestemd worden op de noden van de patiënt. Deze gesprekken worden best tijdig en empathisch georganiseerd met aandacht voor naasten en voor het begrijpen van de ziekte en mogelijkheden rond palliatieve zorg en levensbeëindiging.

Derde laureaat: Melissa Riviere

Titel van het onderzoek: De interpersoonlijke zorgrelatie op niet-geriatrie afdelingen in ziekenhuizen: concepten, dynamieken en evaluatie vanuit het perspectief van de oudere gehospitaliseerde patiënt

- ▲ **Auteursgegevens:** Melisse Riviere
- ▲ **Promotor:** Sofie Verhaeghe
- ▲ **Copromotor:** Dimitri Beeckman
- ▲ **Coauteur:** Heidy Dufoort

Abstract

Inleiding

Dit doctoraatsonderzoek was gericht op de interpersoonlijke zorgrelatie (IPZR) tussen oudere patiënten en verpleegkundigen op niet-geriatrie afdelingen. De complexiteit van het concept, het gebrek aan een éénduidige definitie en een adequaat meetinstrument vormden een bijzondere uitdaging.

Methode

Een systematische mixed methods review, instrumentontwikkeling en -validering, survey onderzoek en grounded theory onderzoek.

Resultaat

Respect voor de waardigheid van de patiënt, de fundamentele zorgbehoeften (zoals pijnbestrijding en hulp bij toiletbezoek), het aanpassingsvermogen van de patiënt, de gepercipieerde attitude van de verpleegkundige en de gepercipieerde werkdruk in de zorgcontext werden geïdentificeerd als kernelementen van de IPZR. Binnen de korte, functionele contacten met de verpleegkundigen merken patiënten dat hun fundamentele zorgbehoeften niet steeds beantwoord worden. Omdat ze de verpleegkundige niet tot last willen zijn passen ze zich zoveel mogelijk aan. Ze zoeken zelf oplossingen door naasten in te schakelen, door zichzelf in een ondergeschikte en meegaande positie te plaatsen of door hun verwachtingen te verlagen tot een minimum.

Discussie

Afstemming tussen de oudere patiënt en de verpleegkundige is noodzakelijk voor een optimale IPZR. Daarbij is de verpleegkundige de facilitator. Ze kan anticiperen op het aanpassingsvermogen van de patiënt en de organisatie van zorg optimaliseren in functie van de patiëntennoden.

05 JURYLEDEN

Prof. dr. Dimitri Beeckman

Docent verplegingswetenschap, Universitair Centrum voor Verpleegkunde en Vroedkunde, Universiteit Gent

Patricia Claessens

Directeur Expertisenetwerk Gezondheid en Zorg, Artevelde Hogeschool

Michiel Daem

Verpleegkundig specialist Oncologie, Universitair Ziekenhuis Gent

Prof. dr. Melissa De Regge

Staf- en beleidsexpert, Universitair Ziekenhuis Gent en Gastprofessor Universiteit Gent

David De Wandel

Lector Opleiding Bachelor in de verpleegkunde HoWest

Prof. dr. Fabienne Dobbels

Hoogleraar Academisch Centrum voor Verpleegkunde en Vroedkunde, Katholieke Universiteit Leuven

Dr. Veerle Duprez

Diensthoofd Verpleegkundig expertisecentrum, Directie Verpleging, UZ Gent

Prof. dr. Eva Goossens

Centre for Research and Innovation in Care, Universiteit Antwerpen

Prof. em. Maria Grypdonck

Emeritus Hoogleraar, Universiteit Gent, Universitair Centrum voor Verpleegkunde en Vroedkunde

Dr. Sonia Labeau

Opleidingsvoorzitter Verpleegkunde, Hogeschool Gent

Jürgen Magerman

Onderzoeksmedewerker EQUALITY Onderzoekscollectief, Hogeschool Gent

Prof. dr. Simon Malfait

Zorgmanager Universitair Ziekenhuis Gent en gastprofessor Universiteit Gent

Sandra Martin

Verantwoordelijke Expertisecentrum Health Innovation, Hogeschool UCLL

Dr. Kristel Paque

Onderzoeker NuPhaC, Universiteit Antwerpen

Prof. dr. Ann Van Hecke

Docent verplegingswetenschap, Universitair Centrum voor Verpleegkunde en Vroedkunde, Universiteit Gent en Stafmedewerker Directie Verpleging, Universitair Ziekenhuis Gent

Karen Versluys

Verpleegkundig specialist Geriatrie, Universitair Ziekenhuis Gent

Directie Verpleging

Alle info over deze en volgende editie vindt u op www.uzgent.be/prijs-magda-dierendonck.

Deze brochure werd enkel ontwikkeld voor gebruik binnen het UZ Gent. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het UZ Gent.

Universitair Ziekenhuis Gent
C. Heymanslaan 10 | B 9000 Gent
T +32 (0)9 332 21 11 | E info@uzgent.be

www.uzgent.be

Volg ons op

